

แนวปฏิบัติแนวทางการเฝ้าระวัง สอบสวน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ

ที่เกิดจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา (Update มิถุนายน 2565)

ระยะการเกิดเหตุการณ์	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผู้ปฏิบัติ
การปฏิบัติ ก่อนเกิดเหตุการณ์	1. จัดเตรียมเอกสารการป้องกันโรคและภัยที่เกิดจากน้ำท่วม เพื่อสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ทีมงานเฝ้าระวังและสอบสวนโรค กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
	2. ประสาน และจัดเตรียมรายการ เวชภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ ในการเฝ้าระวัง สอบสวน และควบคุมโรคและภัยที่เกิดจากน้ำท่วม (ทรายอะเบท ขวดอาหารเพาะเชื้อ)	
	3. ทำข่าวประชาสัมพันธ์ต่อสื่อมวลชน เพื่อแจ้งเตือนให้ประชาชนระวังโรคและภัยที่เกิดจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม	
	4. ทบทวน ชักซ้อม การเตรียมความพร้อมหน่วยปฏิบัติการเฝ้าระวัง สอบสวน ควบคุมโรค (SRRT) ให้พร้อมในการปฏิบัติงาน เมื่อเกิดอุทกภัยและดินโคลนถล่ม	
	5. ติดตามข่าว สถานการณ์ การแจ้งเตือนภัย จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสื่อต่างๆ	
	6. รายงานสถานการณ์ฯ ต่อผู้บริหาร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา	
การปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน (ขณะเกิดภัย)	1. ร่วมปฏิบัติ ณ จุดเกิดเหตุ ตามที่ IC สั่งการ ร่วมกับทีมปฏิบัติการ (operation) ในพื้นที่ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ร่วมจ่ายเวชภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์และเอกสาร ณ ศูนย์ปฏิบัติการฯ ป้องกันโรคและภัยที่เกิดจากน้ำท่วม - ให้สุศึกษาประชาสัมพันธ์ แจกเอกสาร แผ่นพับ แผ่นปลิว เตือนประชาชนให้ระวังโรคระบาด ในช่วงอุทกภัยและดินโคลนถล่ม 	ทีมปฏิบัติการเฝ้าระวังและสอบสวน ควบคุมโรค (SRRT) ตามผัง ICS

ระยะการเกิดเหตุการณ์	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผู้ปฏิบัติ
	2. เฝ้าระวังและรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้บริหารทราบ กรณีพบมีโรคระบาด เช่น โรคตาแดง โรคเลปโตสไปโรซิส โรคอุจจาระร่วง	ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) ตามผัง ICS
	3. สำรวจพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังที่คาดว่าจะเป็แหล่งเพาะพันธุ์ยุง	ทีมปฏิบัติการเฝ้าระวังและสอบสวน ควบคุมโรค (ทีม SRRT: SAT+JIT) ตามผัง ICS
	4. ทำแผนปฏิบัติการกำจัดยุงภายหลัน้ำลด ร่วมกับทีมปฏิบัติการในพื้นที่ และหน่วยงาน อปท.	ทีมเฝ้าระวัง สอบสวน ควบคุมโรค(ทีม SRRT :SAT+JIT) ตามผัง ICS
	5.ประสานสำนักงานป้องกันควบคุมโรคนำโดยแมลงและ อปท.ในพื้นที่ กรณี ที่พบว่ามียุงป่วยโรคไข้เลือดออกสูง เพื่อปฏิบัติการเสริมพ่นสารเคมีกำจัดยุงที่บ้าน	ทีมเฝ้าระวัง สอบสวน ควบคุมโรค (ทีม SAT+JIT) ตามผัง ICS
การปฏิบัติหลังเกิดภัย (ระยะฟื้นฟู)	<p>1.ร่วมปฏิบัติการ กับหน่วยสาธารณสุขเคลื่อนที่/จัดทีมปฏิบัติงาน (เยี่ยมบ้าน สิ่งแวดล้อมในบ้าน บริเวณบ้าน และชุมชน) เพื่อประเมินสถานการณ์และคาดการณ์ผลกระทบด้านโรคติดต่อ /จัดทีมนักจิตวิทยาให้การพยาบาลฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ</p> <p>2) สำรวจพื้นที่น้ำท่วมขัง และทำแผนดำเนินการควบคุมพาหะนำโรค (ไข้เลือดออก ฉีหนู ตาแดง)</p> <p>3) สัปดาห์ที่ 1-2 ประสานการดำเนินการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดลูกน้ำยุงลาย และยุงรำคาญในพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขัง</p> <p>4) สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานการป้องกันโรคและภัยที่เกิดจากน้ำท่วมเสนอผู้บริหาร</p> <p>5) เฝ้าระวังโรคที่อาจเกิดขึ้นภายหลัน้ำลด เพื่อป้องกันและควบคุมโรคให้อยู่ในภาวะปกติต่อไป</p>	ทีมเฝ้าระวัง สอบสวน ควบคุมโรค (ทีม SAT+JIT) ตามผัง ICS

ข้อมูลและคำแนะนำในการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะอุทกภัย ประกอบการเสนอหน่วยงานต่างๆนำไปใช้เพื่อเตรียมรับสถานการณ์

เมื่อเกิดภาวะอุทกภัยในพื้นที่ สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของประชาชนจะเปลี่ยนแปลงไป อันจะนำมาสู่การเกิดโรคติดต่อระบาดและภัยสุขภาพ ซึ่งแบ่งได้เป็น ๓ ระยะ คือ

๑. ระย่น้ำไหลบ่า น้ำท่วมระยะแรก

ปัญหาการจมน้ำ ปัญหาการถูกไฟดูด ไฟช็อต สัตว์มีพิษกัด บาดแผลติดเชื้อ

๒. ระยะเวลาท่วมขัง

ปัญหาโรคตาแดง น้ำกัดเท้า

๓. ระยะเวลาเริ่มลดและน้ำลดแล้ว

ปัญหาโรคเลปโตสไปโรซิส หรือโรคฉี่หนู

ปัญหาโรคติดต่อที่นำโดยแมลง เช่น ไข้เลือดออก มาลาเรีย ไข้สมองอักเสบ

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ขอความร่วมมือให้ท่านพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ติดตามสถานการณ์และประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ตนเองอย่างสม่ำเสมอ

๒. ทบทวนระบบการสั่งการและการสื่อสารในระบบปกติและระบบฉุกเฉิน

๓. เตรียมการด้านการช่วยเหลือเบื้องต้น การส่งต่ออภัยสถานพยาบาลระดับต่างๆ

๔. เตรียมอุปกรณ์ป้องกันโรค เช่น รองเท้าบูทป้องกันโรคเลปโตสไปโรซิส (โดยเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ต้องแช่น้ำช่วยเหลือประชาชนให้เพียงพอ อย่างน้อยจังหวัดละ ๑๐๐๐-๒๐๐๐ คู่) คลอรีนสำหรับฆ่าเชื้อโรค เพื่อให้ น้ำปราศจากเชื้อโรค สำหรับอุปโภค บริโภคอย่างปลอดภัย)

๕. เตรียมสำรองและจัดหาการรักษาโรค ในกรณีที่มีผู้ป่วยจำนวนมาก เช่น ยาทาน้ำกัดเท้า ยา รักษาโรคตาแดง เป็นต้น

๖. ซักซ้อมระบบการเฝ้าระวังโรค สอบสวนโรคในภาวะอุทกภัย

๗. การสื่อสารความเสี่ยง โรคและภัยสุขภาพแก่ประชาชนให้เหมาะสมกับสถานการณ์

๘. สารเคมีกำจัดแมลงนำโรคต่างๆ เช่น ยุง แมลงวัน เป็นต้น

กิจกรรมปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์น้ำท่วม สำหรับทีม SRRT

บทบาทหน้าที่

๑. ฝ้าระวังโรคที่เกิดจากน้ำท่วม ได้แก่ โรคระบบทางเดินอาหารและน้ำ (ท้องเสีย บิด ทัยฟอยด์ อาหารเป็นพิษ อหิวาตกโรค) โรคระบบทางเดินหายใจ โรคที่เกิดจากพาหะนำโรค เช่น leptospirosis โรคตาแดง เป็นต้น

๒. สอบสวน ควบคุมโรค กรณีเกิดการระบาด (ค้นหาผู้ป่วยรายใหม่ ติดตามผู้สัมผัส เก็บตัวอย่างอาหารและน้ำส่งตรวจ)

๓. ควบคุมพาหะนำโรค

๔. ทำลายแหล่งรังโรค

กิจกรรม

๑. ประชุมเตรียมความพร้อมทีม SRRT ทบทวนความเข้าใจและหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในทีม สามารถเรียกประชุมทีมออกปฏิบัติการได้ภายใน ๓ ชั่วโมง

๒. สำรวจและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เวชภัณฑ์ และเคมีภัณฑ์ ในกระเป๋า SRRT ให้ครบถ้วนตามภารกิจที่จะออกปฏิบัติการ

๓. เมื่อเกิดการระบาดของโรค ทีม SRRT ออกดำเนินการสอบสวน ควบคุมการแพร่ระบาดของโรค ทำลายแหล่งรังโรค

๔. สรุปข้อมูล ส่ง สสจ.ทุกวัน

๕. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ เขียนรายงานการดำเนินการหลังจากสิ้นสุดการระบาด ส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ภายใน ๒ สัปดาห์

รายการวัสดุ อุปกรณ์ในการสอบสวน ควบคุมโรค สำหรับทีม SRRT

อุปกรณ์เก็บตัวอย่าง

1. สำลี + แอลกอฮอล์
2. ถุงมือ Disposable + ถุงมือยาง
3. Disposable Mask
4. Rectal swab + Media (Cary blair)
5. Nasopharyngeal swab ทั้งแบบ polyester และมี calcium alginate + Media
6. Nasal swab + Media
7. ไม้กีดลิ้น
8. Tourniquet + Syringe + Needle
9. พลาสเตอร์ปิดแผล
10. หลอดใส่เลือด clotted blood ,EDTA
11. ตะแกรงวางเลือด
12. สติกเกอร์ติดหลอดแก้ว
13. ปากกาแบบ Hige Performance
14. พาราฟิล์ม
15. ขวบเก็บน้ำ 500 cc. (อาจจะเติม alkaline peptone หรือ Sodium thiosulfate)
16. ไฟแช็คใช้ร่นก๊อกน้ำ
17. น้ำยาไลโซล
18. ชุดตรวจคลอรีน
19. ถุงร้อนสำหรับเก็บอาหาร + ถุงพลาสติก(แบบซีปล็อก) 2 ขนาด+ ถุงดำใส่ขยะ +ยางรัด
20. ไฟฉาย
21. กรรไกร
22. เทอร์โมมิเตอร์
23. เครื่องวัดความดัน + Stetoscope
24. กระดาษกาวย่นสีขาว
25. หนังสือนำส่งตัวอย่าง
26. แบบบันทึก E1

27. แบบสอบสวนโรค

อุปกรณ์ป้องกันตนเอง

1. ชุดป้องกัน Disposable
2. หน้ากาก N95
3. ถุงมือ Disposable
4. กระจับหน้า (Face Shield)
5. แว่นตานิรภัย (GOGGLE)
6. รองเท้าบู๊ท
7. น้ำยาล้างมือ / Hand Gel

อุปกรณ์สำหรับนำส่งตัวอย่าง

กระติกน้ำแข็งหรือกล่องโฟม + ICE-PACK

ศูนย์ข่าวโคลน เสี่ยงป่วยโรคไข้หวัดใหญ่

พยากรณ์โรค และภัยสุขภาพ รายสัปดาห์
ฉบับที่ 21/2565 วันที่ 29 พ.ค. - 4 มิ.ย. 65

สถานการณ์
โรคไข้หวัดใหญ่ตั้งแต่ 1 ม.ค. - 22 พ.ค. 65

ผู้ป่วย 356 ราย **ไม่มีผู้เสียชีวิต**

ส่วนใหญ่อายุ 45-54 ปี รองลงมาคือ 55-64 ปี
เป็นเกษตรกร อยู่ในพื้นที่ภาคใต้

สาเหตุ
• ทางบาดแผล รอยขีดข่วน ถลอก
• เชื้อนตา จมูก ปาก
• กินอาหาร ดื่มน้ำที่มีเชื้อปนเปื้อน

เชื่อก่อโรค
ในปัสสาวะของหนู
สุนัข แมว โค แพะ แกะ
ตามแหล่งน้ำขัง พื้นดินที่เปียกชื้น

ติดต่อ

การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่

- หลีกเลี่ยงเดินลุยน้ำย่ำโคลน แขน้ำ
สวมรองเท้าบู๊ท ถูมืออย่าง
มีแอลกอฮอล์หรือเจลล้างมือ
- หมั่นล้างมือด้วยน้ำและสบู่
อาบน้ำทันทีหลังทำงานหรือลุยน้ำ
- กินอาหารที่ปรุงสุกใหม่
ล้างผัก ผลไม้ ให้สะอาดก่อนกิน
- หากมีอาการป่วย ไข้สูง เจ็บพ่น ปวดศีรษะ
หนาวสั่น ตาแดง ปวดกล้ามเนื้ออย่างรุนแรง
ให้รีบไปพบแพทย์

DDC กรมควบคุมโรค
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
โทรศัพย์ ๐ ๕๔๔๐ ๙๑๓๒
Email address: cdssjphayao@gmail.com

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

โทรศัพท์ ๐ ๕๔๔๐ ๙๑๓๒

Email address: cdssjphayao@gmail.com

